

Úvodem

Porta Balkanica. 2009, vol. 1, iss. 1-2, pp. [1]-

ISSN 1804-2449

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/135242>

Access Date: 03. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Milí čtenáři,

do rukou se Vám dostává první číslo časopisu *Porta Balkanica* (tentokrát mimořádně v podobě dvojčísla), který už v titulu a podtitulu signalizuje, že bude svoji pozornost zaměřovat na poměrně rozsáhlý prostor Balkánu a jihovýchodní Evropy. Myšlenka založení takového časopisu vzešla z prostředí studentů, absolventů a některých pedagogů balkanistiky a jihoslovanských filologií na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Naštěstí nezůstalo jen u myšlenky a celému projektu se podařilo dát reálné obrysy. Poděkování zde patří v první řadě Občanskému sdružení *Porta Balkanica*, které periodikum zařadilo do bohaté palety svých aktivit, propůjčilo název a poskytlo nezbytnou institucionální podporu.

Připomeňme, že jižní hranice Balkánského poloostrova je určena pobřežní linií pěti moří: Jaderského, Jónského, Egejského, Marmarského a Černého. Jeho severní hranici pak tvoří linie vedoucí od Rýjky po řekách Kolpa/Kupa, Sáva a Dunaj až po ústí evropského veletoku do moře. Avšak kvůli potřebě vyhnout se negativním konotacím, kterými je tradiční pojem *Balkán* zatížen, se stále častěji operuje s širším geografickým areálem – jihovýchodní Evropou. Z výše uvedeného plyne, že tento časopis se bude věnovat dvanácti zemím: Slovinsku, Chorvatsku, Bosně a Hercegovině, Srbsku, Černé Hoře, Kosovu, Albánii, Makedonii, Řecku, Bulharsku, Rumunsku a Turecku. *Simon Wiesenthal* kdysi vzpomínal, že když byl ještě chlapec, slyšel následující rčení: „Když na Balkáně někoho něco svědčí, škábrá se celá Evropa.“ Členové redakční rady a realizačního týmu toto neodbytné svrbění pocitují zvlášť intenzivně a jeho výsledek právě leží před Vámi.

O zapomenuté, či přinejmenším pozapomenuté části starého kontinentu, která byla (a často ještě bývá) západoevropskou optikou shledávána za horší, zaostalou a primitivní, za jakýsi limitální prostor, přechodnou oblast mezi Evropou a Orientem. Naším cílem je nazírat na Balkán a jihovýchodní Evropu bez předsudků a komplexů, neboť je to jedno z mála míst, jež dovoluje vyhnout se nudným a již značně prázdným

srovnáním se Západem či Východem, je územím, kde se obě entity prolínají a odkazívají na něm dochází k míšení kultur a vzniku mnoha plodných synkretismů.

Přinášet budeme odborné články v celém širokém spektru společenských věd (filologie, historie, politologie, etnologie, religionistika, sociologie, muzikologie, filmová věda), které tvoří základní konstitutivní složky balkanistiky (*balkanologie*) jako interdisciplinární vědy. Prostor ovšem dostanou také recenze a příspěvky žurnalistické či popularizačního rázu – cestopisy, eseje, rozhovory a překlady – vše v souladu s posláním občanského sdružení *Porta Balkanica*, které by se rádo stalo jednou možných „bran na Balkán“, alternativou k dalším podobným iniciativám u nás i v zahraničí. Nový časopis by se pak mohl stát pomyslným klíčem k této bráně, novým příspěvkem k racionálnímu a kritickému myšlení o Balkánu a jihovýchodní Evropě, které má v Brně svou tradici a solidní pilíře, o něž se je možné opřít.

Parita zastoupení se bude dle možnosti vztahovat na jednotlivé regiony, státy a národy – slovanské i neslovanské. Opomenout bychom nechtěli ani pomezí oblasti (např. Panonii či Anatólii), které neodmyslitelně patří k prostoru zkoumanému moderní balkanistikou. Bránit se rozhodně nebudeme ani mírným přesahům do dalších oblastí, vždy však se vztahem k Balkánu a jihovýchodní Evropě. Vyhýbat se nebudeme ani jevům minoritním či marginálním, např. etnickým a náboženským menšinám (nejen na Balkáně, ale i těm balkánským v Česku a na Slovensku, resp. v celé střední Evropě).

Od příštího čísla by měl mít časopis přidělen i mezinárodní ISSN kód a budeme dál pracovat na jeho celkovém zlepšování. Budoucí směřování časopisu ale můžete ovlivnit i Vy, pokud rozšíříte řady našich přispěvatelů, nebo nám zašlete Vaše nápady, připomínky a komentáře. Nesmírně si budeme vážit i jakékoliv další podpory z Vaší strany – od finanční, která je stejně jako ve všech dobách klíčová, až po tu pro nás nejdůležitější, tj. čtenářskou.

Redakční rada časopisu